

Mintg'onn vestgescha la mumma il bambin

Las scola Castrisch-Sevgein-Riein ha presentau il mintgagi dils affons ell'America dil sid

■ (abc) Ils affons da Cuzco ell'America dil sid han gleiti vacanzas da stad. Tgisà co els festiveschan Nadal? Tgisà sch'els enonuschan era il bambin? Ils affons da Castrisch, Sevgein e Riein enonuschan la risposta. Lur giug da Nadal ha tematisau il mintgagi el Peru ed ella Columbia.

Entuorn la quarta dumengia d'advent presentan las scolas dumengiamai il giug da Nadal. Pilpli preparan ils affons cul persunal d'instrucziun ina inscenaziun dalla historia da Nadal. El center ein savens ils aungels e pasturs, Maria e Giuseppe. Il giug tracta da paupradad, pasch, giustia e malgiustia, carezia ed amicezia. Quei giug da Nadal s'auda aschidagir tiels rituals da scolars e persunal da scola. Pils affons eis ei en scadin cass distracziun dil mintgagi en classa. Sonda e dumengia ei la paupradad stada el center. Ils scolars da Castrisch, Sevgein e Riein ein sefultschi el mintgagi dad affons che vivan lunsch naven dalla Svizra.

Ils sclavs dalla via da Cartagena

Affons da Cuzco, in marcau el Peru, e Cartagena, ina metropola ella Columbia, han autras aspetativas dalla veta. Ils scolars dalla tschun- e sisavla classa han inscenaun cun lur scolast Jakob Caviezel la historia «Pedro ed ils rugadurs da Cartagena». L'anarchia e la brutalitad s'audan tiel mintgagi da Pedro e Juanita. La historia tematisescha la sort dad affons dalla via, affons da negin, affons ch'ein sfurzai dad esser sclavs e da viver d'in gi a l'auter, d'ir per las vias e piclar las smiulas. Era cun mazzaments ed ignoranza dils carschi vegnan ils affons dalla via confruntai.

Ils pigns dalla scoletta tochen la quarta classa han retschert in maletg autentic sco igl ei dad esser affon en in marcau dil Peru. Quei ha connex direct cun ina scolasta da Castrisch: Rita Capeder, da Sevgein, ha passentau in temps a Cuzco. En quei marcau da 250 000 ha-

Ils affons da Castrisch, Sevgein e Riein han presentau scenas ord il mintgagi dils affons peruans.

FOTO A. BEELI

bitonts ha Barbara Casanova, oriunda da Sursaiisa, fundau avon 13 onns la canorta d'affons Urpi Wasi.

La seleziun vegn pli e pli greva

Cuzco ei la veglia capitala dils Incas, il pievel indigen ch'els Spagnols han sutta-mess cu els han conquistau l'America. Cheu viva la pluralitad en paupradad. Barbara Casanova viva dapi 25 onns el Peru. L'instituziun ch'ella ha fundau,

pren si rodond 280 affons. Ina squadra da 13 personas nutrescha ed educescha affons pigns da mummias persulas. Da quels dat ei ina massada.

La procedura da seleziunar e recepir ils affons pigns vegni adina pli greva, ha in dils scolars da Castrisch rapportau. En cuortas scenettas, denter quellas ina ord la scola da Urpi Wasi, han ils scolars presentau la situaziun el Peru. Enstagl dad ir a scola ston affons

savens luvrar igl entir gi, els teissan, fan caltschiel, van sin via per vender da tuttas sorts.

En ina dallas scenettas han ils affons presentau co ins festivescha Nadal ella America dil sid. Pigneuls enonuschan ins buca sin quei continent. El Peru vestgescha la mumma mintg'onn da niev ina figura gronda dil bambin. Quella astga negin veser tochen la sera da Nadal, pér lu serevela la sorpresa.

MUSTÉR

Tematisau la cultura dils Indians

(anr/hh) Gievgia proxima ha liug la vernissascha dil maletg da panorama «Ils Indians e lur cultura» el territori da skis da Mustér. Il pictur-artist indigen Linus Flepp ha schaffiu quel per la tenda da tipi che sesanfla a Gendusas. La tenda da tipi dallas Pendicularas Mustér SA ei vegnida piazzada el miez dil territori da skis sco sempel restaurant. Ussa ha igl artist indigen Linus Flepp schaffiu en quei restaurant in grond maletg da panorama. Sco tema persuerter ha el nezegiau la cultura dils Indians dall'America dil nord. La pictura, destinada oriundamein sco decoraziun, sveglia denton era ina discussiun cuntraversa. Aschia setschenta la domanda: Daco Indians els cuolms, en ina regiun ch'ei aschia ni aschia gia reha da cultura? Ins sa denton era sedumandar, tgei che fascinescha vid in'otra cultura. Igl artist sez manegia: «Ei sto buc adina esser vaccas ni nuorsas. Ni?» En sia lavur ei Linus Flepp sefatschentaun intensivamein dalla cultura e dil stil da viver dils Indians. Sin fundament dalla savida recaltgada ha el schaffiu in maletg che va bein a prau cun il restaurant da tipi. Las colurs e las fuormas envidan igl aspectatur da far patratgs. Il maletg da panorama cun ina grondezia da 11 x 3,5 meters ei da veser el restaurant da tipi e quei duront l'entira stagiun d'unviern.

La vernissascha ha liug gievgia, ils 23 da december 2004 allas 14.00. Il restaurant ei contonschibels cun la pendiculara e silsunter cun l'emprena sutgera.

ARTG PERSUNAL

Rita Collenberg da Degen sa festivar quels gis siu 10avel anniversari e Silvia Camenisch da Duvin siu 5avel anniversari tier la Banca Raiffeisen Surselva a Glion. Nus gratulein ed engraziein allas giubilaras e giavieschein ad ellas vinavon bia cletg e cuntentientscha en lur lavur.

INA MINUTA

Il meister

(mk) Il meister instrueva pil solid en semeglias e historias. Enzatgi ha dumandau in da ses scolars danunder ch'el hagi ellas.

«Da Diu», ha el detg.

«Sche Dieus predestinescha tei sco

miedi, tarmetta el a ti pazients; predestinescha el tei sco scolast, tarmetta el a ti scolars, eis ti predestinaus sco meister, lu tarmetta el a ti historias.»

Anthony de Mello

Pasch sigl entir mund

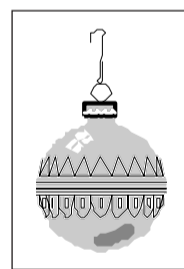

■ (pn) Oz arva Bea Caduff la 21avla finiastra dil calender d'advent a Breil. Sia mumma Georgina ha zambergiau las figuras. Bea ha gidau ella a plazzar las figuras en la vitrina dalla fatschenta. Las fatschas dallas figuras e dallas nuorsas ha Georgina Seiler modelau cun ina pasta. Il tgierp ha ella formau cun fildirons. La vestgadira ha Georgina cusiu sezza. Ils pasturs pertgiran las nuorsas. Affons da differents continents serimman e decoreschen ensemen il pigniel. «Silmeins duront il temps d'advent duein tuts vegnir perina», di Bea Caduff.

FOTO P. NAY

La famiglia el center

■ (pn) «Da Nadal serimna l'entira famiglia a Breil», di Sep Cathomas, cusseglier nazional. Els 24 da december decoreschi el il pigniel ensemen cun ina feglia, quei seigi dapi onns usit. «Aschia ei il pigniel la sorpresa pils auters.» La sera dat ei tscheina e silsunter festivescha la famiglia Nadal entuorn il pigniel. Els contan e sunan e silsunter vegnan ils schenghetgs surdai e pachetai ora. Suenter messa serimman tuts puspei e lu dat ei puolpa, petta cun péra ed in migiel vin. «Jeu gaudel quels dis e se-

provel da prender peda pil concarstgaun. Nadal ha ina gronda muntada per mei», di Sep Cathomas.

Tochen ch'igl ei aschi lunsch sto Sep Cathomas denton aunc cum-

prar in schenghetg ni l'auter. Igl onn va alla fin ed el sto aunc serrar giu quens e scriver enqual carta da Nadal. «Jeu taxe-

schel quella lavur denton buca sco stress», di el. Il temps da Nadal detti el in sguard sigl onn passau.

Pli baul havevi negins turists e buca tons autos il temps da Nadal a Breil. «Il temps ei ussa pli hectic. Jeu sesprovel tuttina da prender tut in tec pli ruasseivel.» Aschiditg ch'ei seigi buca surcargau plain las decoraziuns da Nadal al cusseglier nazional. «Las cazzolas dattan ina tempru speciala e fan attent dalla fiasta dalla glisch che stat avon porta», di Sep Cathomas.

Sep Cathomas festivescha Nadal a moda tradiziunala.

LQ